

Vorbereidingsreis Maleisië 2017

23 mei

Vandaag start de voorbereidings- of inspectiereis naar Kuala Lumpur, Kota Kinabalu en Sandakan. Vorbereiding voor de RM Marketing Studiereis van 2017. We zijn acht dagen weg en gaan bezoeken afleggen met potentiële bedrijven om te bezoeken, met de ambassadeur, met de voorzitter van de MDBC (Malaysian Dutch Business Council) en met de agent die ons ter plekke bijstaat.

De reis start met het vliegtuig, zou je verwachten. Niet dus. Eerst naar Antwerpen om vervolgens met de TGV weer naar Amsterdam te gaan. We maken gebruik van een promotie van Schiphol om de Belgen naar zich toe te trekken. Scheelt ons een belachelijk bedrag terwijl er extra kosten zijn voor KLM. Stiekem rechtstreeks naar Amsterdam gaan en de hele trein vergeten, is geen optie. Je moet eerst je ticket in Antwerpen halen om op Schiphol te kunnen inchecken. Helaas is de organisatie nog niet echt goed ingericht op haar eigen promoties dus we moeten op Schiphol eerst verklaren waarom we toch eerst naar Antwerpen zijn gegaan? Enfin, uiteindelijk lukt het natuurlijk toch en iedereen is het erover eens dat dit de wereld op zijn kop is. Wij besparen een serieus bedrag ten koste van de maatschappij die er bovendien alleen maar last van heeft. Hoeveel winst maakt KLM/AirFrance ook al weer?

De vlucht gaat gelukkig wel goed. Geen omwegen, voor zover ik dat kan zien. We luisteren extra goed of we een koninklijke stem horen als de gezagvoerder het volk toespreekt vanuit de cockpit, maar we herkennen hem niet. Later blijkt dat hij geen intercontinentale vluchten doet. Ook goed, we vliegen in elk geval en daar gaat het om.

24 mei

We komen 's middags aan en nemen de trein naar Kuala Lumpur City Center, ofwel KLCC. Vandaar met de taxi naar het hotel, inchecken en even bijkomen bij het zwembad. We zitten zo'n beetje midden in de zogenaamde 'Golden Triangle' van KLCC en het is een vreemde gewaarwording om aan het zwembad te liggen met alleen maar grote en vooral hoge gebouwen om ons heen. Ik ben niet zo'n zwembadligger en na één biertje is het voor mij alweer genoeg.

's Avonds gaan we de buurt een beetje verkennen. Ronald is hier al veel vaker geweest en kent de weg een beetje. Ik vertrouw volledig op zijn richtinggevoel en dat is maar goed ook. Ik ken niemand die zo'n feilloos gevoel voor richting en coördinatie heeft als hij, terwijl ik bij drie keer rondraaien de weg al volledig kwijt ben. Thuis heb ik nog net geen navigatie nodig als ik boodschappen ga doen. Hier ben ik geheel lost.

De Jalan Alor is de place to be als je wat wilt eten of een biertje wil doen. Via de Irish Bar & Restaurant 'Healy Mac's' lopen we naar de Jalan Alor. Het is niet dat we omvallen van de honger maar een lekker sateetje gaat er wel in. Helaas gaan we net ergens zitten waar saté even niet op het menu staat. Met allebei een groot bord noedels met kip en elk twee blikjes Coca-Cola zero moeten we nog geen 6 euro afrekenen. Het kan ook duurder leren we later, maar dit was 'geinig voor weinig'. Nog een biertje bij Healy Mac's, het lokale Tiger natuurlijk, om de avond nog even vorm te geven. Als we om middernacht teruglopen naar het hotel is

het thuis pas zes uur 's avonds. Even met het thuisfront bellen via Skype of WhatsApp en dan het hotelbed uitproberen.

25 mei

Donderdag vandaag. Doordat we op dinsdag zijn vertrokken en op woensdag zijn aangekomen, ben ik nog steeds een beetje in de war. Het voelt als woensdag maar de kalender heeft gelijk.

De ochtend is gevuld met bezoeken aan alle hotels die in aanmerking komen voor onze groep. Samen met onze agente Christina en haar medewerkster Lillie gaan we de mooie en luxe hotels binnen de golden triangle af. Van het Shangri-La, naar het Grand Millennium om ook nog even te stoppen bij het Royal hotel. Ondertussen wijst ze ons alle luxe en minder luxe winkelcentra aan waar we langsrijden. Alle echt luxe merken moeten we hier niet kopen, zegt Lillie, die zijn in West-Europa zelfs goedkoper. Enerzijds is dat schrikken, wordt er hier dan nog wel wat verkocht? Anderzijds voel ik een heel plausibel excuus opkomen voor als ik straks thuis kom. Je kunt natuurlijk ook naar China Town aan de Petaling Street gaan. Daar is alles in elk geval onder de 100 euro, maar daar is dan ook niets echt. Replica's en goede replica's. Later zullen we daar ook gaan kijken. Een wereld op zich met tientallen standjes die niet van elkaar te onderscheiden zijn. Hoofdzakelijk horloges, tassen en poloshirts.

In de hotels worden we met alle egards rondgeleid, zien we triljoen kamers met bad, zonder douche, met Twintower view, 'andere kant van de city' view, twinsize bed, double-size bed, Kingsize bed, nieuwe kastjes, oude kastjes, kluisjes, strijkijzers, schoenenzakken, wasservice, meetingrooms, ontbijtbuffetten als in luilekkerland, met loungebar open tot middernacht, zonder loungebar maar bar in de omgeving, Gym met trainer, zonder trainer, zwembaden met en zonder badmeester en speciale groepsincheck. Ik word gek. Toch is er nog een hotel dat we graag willen zien maar waar onze agente niet enthousiast over is. Er is nog een verbouwing gaande. Later misschien. Oké, voorlopig nog tijd genoeg. We maken dus nog geen keuze.

Vandaag lunchen we met de ambassadeur of is het ambassadrice? Karin Mossenlechner is een jonge, vriendelijke en dynamische dame die Nederland hier vertegenwoordigt. We hebben haar al ontmoet tijdens de ASEAN Business Dialog in Den Haag op Buitenlandse zaken. Daar waren we uitgenodigd door Matrade, de handelsafdeling van de Malaysian ambassade. Die hebben overigens uitstekend werk voor ons gedaan. Mustafa Azgin, een van de attachees, is wat mij betreft een zakelijke vriend voor het leven. Hij heeft zeer interessante contacten voor ons gelegd, heeft ons geattendeerd en uitgenodigd voor de ASEAN Business Dialog waar we waardevolle contacten hebben gelegd en heeft ons de PLMA, een beurs voor private label fabrikanten in de RAI, binnengeloodst. Daar hebben we veel van de organisaties ontmoet die we nu in Malaysia gaan bezoeken.

De lunch bij Karin is gezellig en voedzaam. Naast lekker fruit staat er pasta op het menu. Italiaans, maar prima. Ik snap best dat je met dit weer (ongeveer 33 C) geen boerenkool op tafel zet, ook al is dat zo leuk Nederlands. Aangeschoven is Christine Lai, sr. Advisor Economische zaken. Zij zal verder onze contactpersoon zijn voor de ontvangst die de ambassade voor ons in oktober gaat verzorgen. Een receptie met andere interessante organisaties uit KL, met een stevig hapje. En dat op de residentie van Karin. Toch heel leuk,

zo'n ontvangst door de Nederlandse overheid op vreemde grond. Ze nemen ons behoorlijk serieus. En terecht, overigens.

We moeten afronden. Niet alleen Karin heeft andere afspraken, ik krijg een Whatsappje van Angie, mijn contactdame bij Top Glove. We worden om 14.30 uur opgehaald bij ons hotel. Top Glove is een van de grootste bedrijven in Malaysia. Met ongeveer 11.000 medewerkers hebben ze in de ruim 25 jaar dat ze bestaan al meer dan 50 miljard dunne rubberen handschoenen gemaakt. Probeer je dat eens voor te stellen: 50 miljard paar handschoenen is een hele berg rubber. Als je daar een bal van rolt, kun je die vanuit de maan zien. Mr. Tan Sri Dr Lim Wee Chai is zo'n 26 jaar geleden begonnen in een schuurtje achter zijn huis en heeft een imperium opgebouwd dat met recht één van de 'trotsen' van het land is. Nog steeds werkt hij, als CEO, haast meer uren per dag dan dat er in zitten. "Maar," zo zegt hij, "als werk je hobby is, dan let je niet op de uren."

Keurig om 14.30 uur staat een limousine voor de deur. We zijn er klaar voor. We stappen achterin. Elk een stoel, leer natuurlijk, alles elektrisch wat er beweegt en bijna comfortabeler dan het hotelbed. Na een rit van ongeveer drie kwartier staan we bij de entree van de 'Top Glove Tower'. Een toren waar zelfs Trump niet achteloos aan voorbij zou lopen. Achter de toren ligt een enorm terrein waar diverse fabrieken opstaan maar ook hele straten met woningen voor de medewerkers. Natuurlijk niet voor alle 11.000, maar een klein dorp zou er jaloers op zijn. Een eigen wasserij, winkel en nog enkele gemakkelijke zaken voor werknemers. Klap op de vuurpijl is een complete medische dienst, of liever gezegd een klein ziekenhuis, inclusief eigen ambulancedienst. We worden ook daar rondgeleid en regelmatig valt mijn mond open van verbazing. Wat een professionaliteit en wat een geweldige zorg voor het eigen personeel en de mensen uit de buurt. Volgens mij gaat zelfs Google niet zover, alhoewel... Het meest lijkt het nog op Philips in de eerste drie decennia na de oorlog. Angie is baas marketing en zij vertelt ons over de geschiedenis van het bedrijf met een trots alsof het haar bedrijf is. Waar vind je dat nog? Ze is zeer geïnteresseerd in ons concept waarbij we graag wat teruggeven als we eigenlijk komen om te leren, om te nemen dus. De meeste groepen die hier komen, en dat zijn er kennelijk nogal wat, absorberen slechts. Het is wel een concept dat ze met haar hoger management wil bespreken. We vragen tenslotte best wel wat. Een zekere mate van openheid van hun strategie. Na een prettige sessie worden we weer keurig teruggebracht naar ons hotel. Terwijl het buiten stevig aan het onweren is, zoeven wij in de limousine door het steeds drukker wordende verkeer. We zijn net voor de echte spits, maar voor onze chauffeur wordt het toch een uurtje overwerk, ben ik bang. Hij werkt er pas net een jaar, vertelt hij ons, maar heeft de baan van zijn leven. Een uurtje extra is geen probleem. We kunnen er ook niets aan doen, maar voelen ons toch een klein beetje schuldig.

Krap een uur later worden we alweer opgehaald door Christina en Lillie. We gaan naar een lokaal restaurant waar ze de enige echte Hoc Inne hebben. Noedels op z'n Kuala Lumpurs. Zoals zoveel eetgelegenheden is er een buiten en een binnen gelegenheid om te eten. Het is lekker weer dus we gaan buiten zitten. Lillie vertelt ons ondertussen dat ze contact heeft gehad met de KKCCCI, oftewel de Kota Kinabalu Chinese Chamber of Commerce and Industry. De baas, mr. Tan reageerde niet op onze mailtjes. Dat kwam, vertelt ze, omdat wij vroegen naar dhr. Chung, maar het is dhr. Chang. Ook mr. Tan heet geen mr. Tung, zoals wij dachten. Enfin, Lillie spreekt Mandarijn, dus die spraakverwarring was snel opgelost en mr. Tan zegt nu zelfs een afspraak af om ons te kunnen ontmoeten als we in KK zijn.

Hoc inne blijkt een dikke spaghetti in een donkere saus. Het ziet eruit als een schaal met witte palingen in soyasaus. Lokale specialiteit. Voedzaam en best lekker. Toch ben ik meer van de terin yaki of saté. We vragen naar de wijnkaart. Grapje zeker. Wijn hebben ze wel maar staat niet op de kaart. Een dame komt met twee flessen. Een witte en een rode wijn. Dat is de keuze. Nou ben ik in ons land al kritisch met betrekking tot wijn in de kroeg, deze flessen zijn al enige tijd geleden uit Spanje gekomen zonder bewaaradvies. En dus hebben ze gewoon ergens op een plank gestaan. Ik laat ze daar maar lekker staan. Het eten is gelukkig prima en voor een bescheiden bedrag lessen we onze dorst met Coca Cola Zero. Goede wijn drinken we thuis wel weer. Al zal ik later deze week nog blij verrast worden met een fraaie wijnkaart in een restaurant.

Na een gezellig en zakelijk goed verlopen gesprek met onze agent, brengt die ons weer naar het hotel. Vandaar uit lopen we in 5 minuten naar Healy Mac's. Dat begint onze vaste stek te worden om de avond af te sluiten. Een jug Tiger, please. Daarmee kunnen we allebei ons glas tweemaal vullen. Met een bakje nootjes erbij is het helemaal compleet. We bespreken deze reis met alle mogelijkheden en nog een andere die we gaan organiseren. Tiger, de zwoele buitenlucht en de jaren '80 muziek zorgen voor ongekennde creativiteit. Ook dat wordt een pareltje. Het gaat goed en we hebben er lol in. Wat wil je nog meer?

Nog even bellen met het thuisfront, een paar mailtjes wegwerken en een paar regels verslag en dan languit in het grote bed. Ik merk nog net dat ik het kussen raak en dan ben ik vertrokken tot de wekker.....zzzzzzzzzzzzzz.

26 mei

Een drukke dag vandaag. We lunchen met Marco Winter, de voorzitter van de MDBC. Dat staat voor Malaysian Dutch Business Council. Een organisatie van ruim 250 bedrijven en instanties die het zakendoen tussen de beide landen vorm geeft en stimuleert. We hebben Marco al ontmoet tijdens de ASEAN Business Dialog in Den Haag. Een joviale kerel die hier al 24 jaar woont en deze kant van de wereld kent als zijn broekzak.

Maar eerst hebben we een afspraak bij een organisatie die opgericht is en gerund wordt door een moslima. Tijdens de PLMA in Amsterdam hebben we kennism gemaakt met de twee dames die verantwoordelijk zijn voor de sales als het om private label gaat. Al in Amsterdam was duidelijk dat zij hun religie uiterst serieus nemen. Handen schudden was er niet bij. Als we aankomen bij hun kantoor en productieplan in KL worden we opgevangen door de dame die verantwoordelijk is voor marketing. Uiteraard met een hoofddoek, zoals nagenoeg alle dames die er werken. En er werken eigenlijk alleen maar dames. Op een man na. Van de drie dames die met ons gesprek gaan heeft een er geen hoofddoek op. Kennelijk is het geen verplichting om daar te werken. Gelukkig maar, het is fijn om te merken dat ook streng gelovigen tolerant kunnen zijn naar andersdenkenden. Wel zijn er strenge regels ten aanzien van de hygiëne. Onze schoenen moeten uit en we krijgen bezoekers crocques. Zo is het. We willen best tolerant zijn m.b.t. religie, met de hygiëne valt niet te spotten. HACCP wint het van Allah qua strengheid. Goed om te weten dat het ook zo kan.

We krijgen een presentatie van de organisatie en van de producten. Alle producten zijn gebaseerd op de Koran. Dat betekent dat als er in de Koran staat dat een vrucht, groente of iets anders goed is, dan kan het worden verwerkt in hun producten. Natuurlijk wordt niet

alles klakkeloos bij elkaar gegooid en wordt er een papje van gemaakt. De hedendaagse kennis van de huid en ons lichaam wordt meegenomen in de samenstelling van de producten. Met een eigen R&D afdeling en goede samenwerking met de universiteit, lijkt me dat het in elk geval verantwoord is om het te gebruiken. De heilzame werking moet dan natuurlijk nog maar blijken. In de presentatie komt een soort van boek voor met de titel "Products from the Prophete". Als ik suggereer dat dat misschien wel een heel fraaie naam is voor hun producten, krijg ik niet alleen bijval, het maakt meteen een inhoudelijke discussie los over positionering en waardepropositie. Onze gesluierde marketingdame is weliswaar marketingtechnisch best goed onderlegd, ons bombardement met suggesties en goede adviezen bereikt doel. Ze willen heel graag dat wij met de groep topstrategen langskomen. Daar kunnen ze veel van leren, vinden ze. We zijn het eens. Nu nog even kijken hoe we dat gaan doen. De enige ruimte die beschikbaar is, biedt plaats aan hoogstens 15 personen, laat staan dat er genoeg bezoekerscroques zijn. We regelen het zo dat zij een ruimte in de buurt regelen waar we met zo'n 25 man terecht kunnen. Wel kunnen we in groepjes de productie bekijken. We sluiten af en wisselen wederzijdse complimenten uit. Van onze kant werkelijk gemeend. Om een bedrijf van ca. 50 medewerkers op te zetten dat gebaseerd is op de strenge Sharia regels en toch een breed publiek weet te bereiken, vereist lef en doorzettingsvermogen. De bazin heeft dat kennelijk. En of we het nu wel of niet eens zijn met hun overtuiging, marketingtechnisch en qua positionering is het een heerlijk gebakje waar wij straks van mogen snoepen.

Grab

Sinds we bij Karin de ambassadeur zijn geweest, zijn we dol op Grab. Zij regelde een taxi voor ons via deze dienst. Grab is de Uber van Maleisië. Uber is er ook maar GRAB is de opkomende taxidienst in Azië. Je hebt natuurlijk wel internet nodig. Maar onze gastheren en -dames tot nu toe, zijn altijd gaarne bereid geweest om even een Grab te regelen voor ons. Zo ook de dames van Natural Wellness. Even later stappen we in en gaan we in gezwinde spoed naar ons lunchadres in KLCC. Onderweg horen van de chauffeur die eigenlijk een ZZP'er is, dat de meeste Grab en Uber rijders het erbij doen. Naast een baan maar meestal naast een eigen onderneming. We hebben al veel varianten gehoord van de rijders. Variërend van webdesigner tot verzekeringsagente. Ook blijkt dat de meeste in de spits rijden via Uber en in de rustige perioden van de dag voor Grab. Uber heeft namelijk een hoger tarief in de spits (voor de rijders) dan Grab. En Grab is in de rustige periode weer interessanter. Goed om te weten. De reguliere taxi's zijn zeker twee tot drie keer zo duur. Bovendien zijn de auto's van de Grab en Uber rijders veel beter en schoner dan de oude taxi's. Taxichauffeurs proberen altijd eerst even om niet via de meter te rijden. Dan kunnen ze niet alleen een hogere prijs afspreken, het wordt dan ook niet geregistreerd. Bij Grab is het heel simpel. Je opent de app, die weet waar je bent en je geeft aan waar je naar toe wilt. Je ziet enkele rijders met hun naam voorbijkomen en dan meldt een van hen zich dat hij of zij jou wel wil rijden. Direct staat ook het tarief in beeld. Geen gesjoemel, dus. Er staat ook bij binnen hoeveel tijd hij of zij er is en na de rit krijg je binnen enkele minuten keurig een factuur via de mail. Prima systeem. We hebben nooit langer dan 5 minuten hoeven wachten. Grab 'm by the taxi.

Zoals gezegd is Marco Winter een prettige kerel die ons vertelt hoe de MDBC is ontstaan en hoe het nu werkt. Vooraf app't hij ons nog dat het vandaag 'casual Friday' is. Geen strak pak dus, al waren we dat ook niet echt van plan. Wel jasje natuurlijk, maar die blijft vandaag dus ook op de hanger.

We krijgen de 'MDBC-bijbel' met alle leden. Overal ter wereld, dus ook hier, is een goed netwerk de basis van succesvolle zaken. Een mooi cadeau, dus. Voor Nederlanders die ook maar iets in Maleisië willen doen, is de MDBC een must. We spreken dan ook af dat Marco een presentatie geeft over zijn club als we hier weer zijn in oktober. Meteen maandagmorgen voordat we naar alle bezoeken gaan. We worden uitgenodigd voor de lunch. Het is vrijdag en dus is er de weekmarkt aan de achterkant van zijn kantoor. Tussen alle standjes door wringen we ons naar een eettentje, zoals overal zonder ramen en zonder luxe. Maar wel met lekker eten. Voor een grijpstuiver scheppen we onze borden vol en genieten van de lokale kookkunst. We bespreken nog heel wat voor de komende reis en misschien wel voor nog meer reizen hier naar toe. Marco 'grabt' een taxi voor ons en we zijn weer op weg naar een nieuwe afspraak.

Tijdens de PLMA hebben we via Mustafa van Matrade, een jongeman ontmoet die momenteel in de UK studeert maar tegelijkertijd de business van zijn vader in onze regio probeert te stimuleren. Het bedrijf heet 'Uncle Saba' en produceert Poppadoms. Wat zegt u? Ja precies, Poppadoms. Nog nooit van gehoord maar overheerlijk. In India en omstreken is het een soort van volksvoedsel. Een soort van chips maar dan iets anders. Uncle Saba is zijn vader. Een zakenman van het zuiverste water. Hij ruikt een kans al als zelfs een snuffelhond nog zou twifelen. Poppadoms zijn heerlijke zoutjes/chips en zijn verpakt in een Pringle verpakking/koker. Vertrouwd voor ons maar nieuw voor hier.

We komen aan bij de nieuwe fabriek van 'Uncle Saba' alleen papa Saba is er even niet. We hebben hem al eerder aan de lijn gehad en hij is enthousiast met onze komst. Vandaag is hij er echter niet. Hij is ziek maar wordt vertegenwoordigd door zijn vrouw, mama Saba, zullen we maar zeggen. Ook Sarah, zijn rechterhand is er. Komt wel goed. Mama Saba vertelt ons over het bedrijf, over haar man en met name over haar kinderen. Gelukkig ontbreekt het de familie Saba niet aan mogelijkheden want alle kinderen hebben all over the world gestudeerd en hebben de mogelijkheid gehad en genomen om serieuze bedrijven of organisaties op te zetten. Toch fijn als je je kinderen zo kunt ondersteunen. Ook hier vertellen we ons concept en is het prima als we langs komen. Lunch erbij als we willen. Natuurlijk, als er maar Poppadoms bij zitten. In het kader van de hygiënische productie mogen we echter niet in de productie kijken. Daar gaan we nu niet over discussiëren maar dat willen we natuurlijk toch. Misschien via zoonlief in London nog een keer proberen. Wij kunnen best HACCP denken en lopen langs de productielijnen. Enfin, we zullen zien. We zijn in elk geval welkom en daar gaat het om.

Mama Saba zwaait ons uit en we houden contact met haar en Sarah, want die regelt het natuurlijk. Sarah grabt een taxi voor ons en met elk een grote tas met Poppadoms, zijn we weer onderweg naar het hotel. Even een frisse onderbroek en shirt aan en dan weer een restaurant inspectie met Christina de agente en haar trouwe Lillie. Vanavond wordt het een sjeke tent, Tamarind Springs. De rest van het gezelschap kent dit restaurant al en hun recensies vooraf maken me nieuwsgierig. Christina haalt ons op in haar eigen auto. Het is druk in de Triangle en we vorderen maar langzaam. Als we eindelijk uit de drukte zijn, rijden we een luxe wijk in. Hier wil kennelijk iedereen wonen. De prijzen zijn voor hier nogal gespieerd, maar de huizen zijn dan ook prachtig. De goudkust van KL. In een rustige straat parkeert Christina de auto en ik zie geen restaurant. Wel een bord dat aangeeft dat er een restaurant moet zijn. Ik volg gedwee de anderen. Via een soort van lange oprijlaan, aan weerszijde verlicht komen we bij een prachtig gebouw. Ondertussen horen we kikkers en

krekels. Vlak bij de drukke city zitten we ineens in de bush. Ik hoor ergens het continue geritsel van een beekje, de krekels en kikkers en af en toe een lach van een verre gast en voel me bevoorrecht. Het heeft vanmiddag stevig geregend. Alles is weliswaar weer droog en warm, maar toch voel je die aangename deken van vochtige koelte tussen het groen. Als we aan tafel zitten, word ik weer blij verrast. Er is een echte wijnkaart. Nu voel ik me niet alleen bevoorrecht maar ook een beetje een verwend mannetje. Toch geniet ik ervan. Een lekkere Pouilly fumé op de juiste temperatuur. Het eten is heerlijk en gevarieerd. Op dit soort momenten besef ik hoe mooi het leven kan zijn als je er maar van wilt genieten. Ik kan me er nu al op verheugen dat we hier straks in oktober met een groep genietters zitten. Wat heb ik toch eigenlijk leuk werk.

Christina zet ons ook weer keurig af bij het hotel en besluiten toch nog maar even naar Healy Mac's te gaan. Ze zouden ons nog eens gaan missen daar. Hier hebben ze niet zulke lekkere wijn, dus verval ik in een zonde en drink Tiger nadat ik heerlijke wijn heb gedronken. Maar goed, wel gezellig. We zijn creatief vanavond we bedenken nieuwe mooie reizen, prachtige businessconcepten en herstructureren het gehele politieke landschap. Het is maar goed dat we hier niet hoeven rijden. Rond middernacht lopen we terug naar het hotel en mijn telefoontje naar huis is nog gezelliger dan gisteren. Dan is het al gauw languit in het donzige tweepersoonsbed dat groot genoeg is voor twee stevige personen.

27 mei

Gisteren en de dagen ervoor, zagen we al bij alle hotels en restaurants grote verbouwingen. Het leek ons wel erg toevallig dat alle horeca toevallig had besloten om juist nu te verbouwen. Toeval bestaat niet en inderdaad er is een goede reden; zaterdag begint de ramadan en weliswaar mogen moslims tussen zonsopgang en zonsondergang niets maar dan ook helemaal niets eten of drinken, na zonsondergang gaat het los. De zon gaat ongeveer rond half zes onder en vanaf dan begint het 'breakfast'. Grote bacchanalen worden aangericht en de hele horeca is daarvoor nagenoeg geheel opnieuw ingericht. Het principe van de ramadan is eigenlijk helemaal niet zo gek. Matigen en geef aan de armen. Dat laatste zal best gebeuren, het matigen vertrouw ik niet meer zo. Wat mij betreft overigens prima. Wie ben ik om er een oordeel over te hebben? Ik eet elke dag (teveel) en matig maar matig.

Het is zaterdag vandaag en dat betekent ook in KL dat veel bedrijven vrij hebben. Afspraken op locatie is dan ook moeilijk. Een van de bedrijven die we via Matrade hebben leren kennen is een olie- en gasbedrijf. Zij maken platforms voor deze industrie en dat loopt natuurlijk terug met de toegenomen energievoorziening via groene manieren. Voor windmolens hoef je tenslotte geen platforms te bouwen en ook voor zonnepanelen heb je ze niet nodig. Wat dan wel? Deze organisatie is nu al bezig om te kijken waar hun toegevoegde waarde ligt als platforms zóóóó 2022 zijn.

De manager operations van Citech komt naar ons toe in ons hotel. Hij wil graag met ons praten. 20 tot 25 topstrategen uit Europa die gratis en voor niks na willen denken over hun marktpropositie, wie wil dat nou niet? Tijdens het gesprek laat hij ons uitgebreid zien wat men nu allemaal doet. Impressive! En heel serieus bedrijf met heel serieuze specialisten die nu nog heel serieus heel veel omzet maken. En hij komt naar ons. Soms heb je helemaal niet in de gaten welke waarde wij eigenlijk vertegenwoordigen met al die geweldige mensen die met ons op reis gaan. Een waarde voor bedrijven en organisaties als Citech. Maar ook voor Top Glove met haar 50 miljard rubberen handschoenen, voor Natural Wellness met het

vlijmscherpe concept dat ze zelf eigenlijk nog niet eens goed in de gaten hebben en voor Uncle Saba die toch zelf verre van wereldvreemd is. Maar vice versa heeft het net zoveel waarde voor de reisgenoten. Waar krijg je in zo'n korte tijd, zoveel inside information waar je over na mag denken en waar je dus collectief heel veel van leert. Het is een proces waar je zoveel energie van krijgt dat de uitkomst zelfs niet eens de hoogste winst is. Wat hebben we toch een mooi vak!

Na onze inspirerende afspraak met 'meneer Citech' moeten we een lunchlocatie uitproberen. Eerst gaan we echter checken of Chinatown op Petaling street nog steeds alle luxe artikelen heeft, maar dan voor weinig. Niet echt, niet duur. Maar wel een ervaring om mee te maken. Als je ook maar even je oogbollen een tiende van een seconde laat rusten op een horloge, pen, tas of shirt van een spannend merk, word je direct aangesproken door de standbeheerder die al begint met te zeggen dat hij een speciale prijs voor je heeft. Volstrekt ongeloofwaardig en zowel hij als jij weten dat het nep is, dat hij gaat beginnen met een te hoge prijs en dat jij doet alsof je niet geïnteresseerd bent, eerst even wegloopt, dan weer omkijkt, dat hij dan onder in de stand naar een speciale doos grijpt, voor speciale klanten, jij dus, ook al kent hij je niet en dat dan het echte bieden gaat beginnen. Een prachtig spel. Het is allemaal nep, ontzettend nep maar soms behoorlijk vakkundig nep, niet van echt te onderscheiden nep en dat alles voor een prijs waarvoor je in ons land nog niet eens ergens een hoofdgerecht voor koopt. Natuurlijk is de kwaliteit niet geweldig en doen sommige knopjes van een horloge het niet, is de ritssluiting van een tas defect en is de vulling van de pen leeg. Maar zo op het eerste oog is het prima en kun je er thuis lekker mee patsen. Als je dat wilt tenminste. Maar hoe dan ook, je moet er wel even geweest zijn.

Shopping in KL is ruim aanwezig. Je kunt naar de bekende merken zoeken en vinden in luxe shoppingcenters. Er zijn er diversen. Maar zoals gezegd, voor de bekende, dure merken moet je niet hier zijn. Duurder hier dan thuis. Als je echter technische snufjes wilt zien en vinden, is er een soort van shoppingmall met 5 etages boordevol met standjes die allemaal de latest hebben op het gebied van telefoons, laptops en tablets. Nog afgezien van allerlei snufjes waar je vaak nog nooit van hebt gehoord. Een paradijs voor de gadget liefhebber! Ik loop er rond en koop enkel een snoertje om mijn telefoon op te laden. Ik voel me heel sterk want de verleiding is groot. Langzamerhand begin ik een beetje te begrijpen hoe vrouwen zich voelen in een schoenenwinkel. Ik neem me voor dat als ik hier weer ben, dat ik dan toch maar een tweede telefoontoestel koop met een dubbele simcard mogelijkheid. Ik zie merken waar ik nog nooit van heb gehoord maar die hier behoorlijk populair zijn. 'Oppo' is er zo een. Hartstikke Chinees, maar who cares? Ze zijn niet echt duur en het is natuurlijk enorm handig om je eigen simcard en een lokale simcard (al was het maar voor Grab) in je telefoon kwijt te kunnen. Het lijkt me overigens wel een mooie service naar onze reisgenoten om een simkaartje voor hun klaar te hebben liggen bij aankomst. Verdraaid handig. In goed overleg met onze agent is dat vast wel mogelijk.

Om een goed beeld van de shopping mogelijkheden te krijgen laat Ronald me ook het shoppingcentre onder de Petronas twintowers zien. KL is niet belachelijk duur en ook hier valt het wel mee. We hebben langzamerhand weer een beetje honger en hebben mogelijkheden genoeg om ergens even bij te tanken. Op een soort van plein zitten zeker vijftien eettentjes met elk een eigen specialiteit. We lopen ze allemaal af en kiezen dan een bord met noedels en kip dat er lekker uitziet. We lengen het aan met, hoe verbazingwekkend, cola zero, onze lijfdrank, behalve natuurlijk als we bij Healy's Mac zijn.

Zeer betaalbaar en prima kwaliteit. Misschien een suggestie om hier met de groep naar toe te gaan. Dan kan iedereen even shoppen en kunnen we hier lunchen. Enfin, keuze genoeg. Later deze week horen van een IT man, die Ronald nog van vroeger kent en waar we een drankje mee doen in de SkyClub, dat het bon ton is om te vertellen dat de kip hier nagenoeg levend, eerst in het water wordt ondergedompeld, vervolgens in de paneermeel en daarna direct in de kokendhete olie wordt gegooid. Eenmaal gaar en klaar wordt de kip in stukken gehakt op een groot hakblok en de stukken gaan zonder verdere behandeling, hupsakee het gerecht in. Het is natuurlijk niet waar, maar wat wel waar is en daar komt ook het verhaal vandaan, is dat je altijd moet oppassen met kip. Overal zitten nog botjes in. Dus al te enthousiast, wild inhappen op een lekker uitzierend stuk kip kan je zomaar een tand, kies of vulling kosten. Rustig eten is dan ook het devies. Is trouwens überhaupt verstandig, “sodat ut etuh gelèkmatig in jèh bloed komp”, om nog maar eens de briljante van Kooten en de Bie in hun rol als ‘Jacobse en van Es’ te quoten.

We lopen terug want voor zo’n kleine afstand durven we eigenlijk geen Grab te ‘grabben’. Het is onze laatste avond in KL en vanavond gaan we weer dineren in een goed restaurant. Het is ons aangeraden en we verwachten er best wel wat van. Nadat we ons een beetje hebben opgefrist, een Grab taxi hebben geregeld, komen we aan bij ‘Bijan’, een van de populaire restaurants van het moment. Sinds dat we hier zijn hebben we nog geen saté gegeten. Compaan Ronald wil vanavond dit gemis corrigeren. En dat lukt. Bijan heeft heerlijke saté. Ik proef mee en proef de historie van het gerecht. Heerlijk! Wat kan het leven toch mooi zijn als alles klopt. Bijan is een prima restaurant waar ik de groep zeker mee naar toe durf te nemen. Een beetje een yuppentent (op z’n KL’s natuurlijk) maar toch origineel genoeg om de historie te proeven.

Na het eten hebben we nog een afspraak in de SkyClub. Een oude bekende van Ronald werkt hier een halfjaar per jaar aan ICT-projecten voor zijn werkgever IBM. Daardoor kent hij de stad door en door. De SkyClub is een discotheek op de hoogste verdieping van het Traders hotel. Eigenlijk is het een zwembad op de 15e verdieping. Toen de Petronas towers gebouwd werden, bleek er juist vanuit het zwembad een schitterend uitzicht te zijn op de beide torens. Met name in de avond als de torens zilverachtig verlicht zijn. Eerst met een beetje muziek en al gauw werd het één van de meest populaire discotheken van het centrum. Met een fraaie bar en dito personeel doet het eerder westers dan oosters aan. Al heb ik nog nooit een discotheek met een zwembad gezien. Het is natuurlijk wel oppassen met de drank. Er is helemaal geen rand of hek om het zwembad. Wel harde herrie. Heel lang maken we het dan ook niet. Leuk om geweest te zijn, maar hoe jong van geest ik ook ben, dit is toch niet ‘mijn ding’. Geef mij de Ierse pub dan maar. Zo laat is het nog niet...

Het is onze laatste avond in KL en daarmee voorlopig onze laatste keer in Healy Mac’s. Even lekker als altijd. Bij deze temperatuur smaakt het koele bier prima, terwijl ik normaliter toch helemaal geen bierdrinker ben. We nemen de dagen hiervoor nog even door en constateren dat we tevreden mogen zijn. Goede gesprekken, goede afspraken, prima locaties voor lunches en diners, een uitstekend hotel en een prettige samenwerking met de lokale agent. Tevreden permitteren we ons nog een biertje maar maken het niet al te laat. Met lichte tred lopen we terug naar ons hotel. Een belletje naar huis en dan onder het dons.

28 mei

Zondag is hier ook zondag. Weekend en redelijk rustig. Redelijk want er is hier altijd wat te doen, altijd wat aan de hand. We hebben echter geen afspraken en na het ontbijt geniet Ronald van het zwembad. Ik ga op pad naar Petalingstreet. Niet alleen wil ik wel eens zien hoe het er uitziet als Chinatown niet helemaal is volgebouwd met alle standjes, ik wil ook nog een cabincase kopen. We hebben namelijk behoorlijk wat Poppadoms gekregen en die wil ik graag meenemen naar Nederland. Enerzijds om thuis te laten zien en anderzijds om mee te nemen naar een gezamenlijke vriend van Ronald en mij om te kijken of we ze met zijn hulp in Nederland kunnen introduceren. Er liggen altijd opportunity's op de loer om opgeraapt te worden. Natuurlijk kun je niet alles oprapen, maar om alles te laten liggen is ook overdreven. Deze pikken we op en wie weet eet Nederland straks Poppadoms omdat wij toevallig tegen dit interessante bedrijf aanliepen.

Ik besluit om terug te lopen. Zo zie je meer en maak je een stad, gedeeltelijk natuurlijk, veel meer mee. Ik denk de weg te weten maar loop uiteindelijk toch nog een beetje verkeerd. Ik vraag de weg aan twee mannen die in de hitte in een soort van gemeentelijke tuin aan het werk zijn. Ongetwijfeld zeer kundig in wat ze doen maar in elk geval niet in het Engels. Met handen en voeten leggen ze mij uit hoe ik moet lopen. Ik volg hun aanwijzingen voor zover ik het begrepen heb. Dat is kennelijk niet zo goed want ik loop aardig verkeerd. Geen ramp, want goed voor de lijn maar toch niet handig. Uiteindelijk weet een taxichauffeur mij de juiste weg te wijzen. Even probeert hij nog om me een ritje van nog geen kilometer aan te smeren voor een bedrag waarvoor ik hier zelfs de wenkbrauwen optrek. Ik zie er natuurlijk ook echt uit als een verdwaalde bloody tourist met veel te veel geld in de ogen van een lokale taxichauffeur die door Uber en Grab zijn nering langzamerhand ziet verdwijnen. Een wandelende portemonnee. Snap ik best en ik wil daar best een bescheiden bijdrage aan leveren maar niet zo schaamteloos duidelijk zonder enig respect. Tsja, ik ben ook maar een mens.

Op mijn weg terug kom ik nog langs het winkelcentrum in de Petronas twintowers, waar we gisteren ook even waren. Daar heb ik toen een leuk T-shirt gezien voor dochterlief. Ik had het gisteren al gefotografeerd en heb inmiddels van het thuisfront toestemming gekregen om het te kopen. Want papa mag dan ruim een week weg zijn, hij moet wel iets meenemen. Enne... dat geldt niet alleen voor dochterlief, ook moeders is dol op kadootjes. Gelukkig kom ik in de catacomben van het winkelcentrum een standje tegen met een soort van wonderolie met kokosgeur. Hupsakee, moeder ook blij en gelukkig maar een klein pakje in de koffer.

Als ik terugkom in het hotel is mijn net gekochte koffertje al half kapot. Het is een trekkoffertje dat je in het vliegtuig kunt meenemen. Het is alleen geen trekkoffertje meer maar een gewoon koffertje. Het trekgedeelte laat het nu structureel afweten. Ook al heb ik hem gekocht voor nog geen 18 euro en heb ik hem alleen maar nodig vanaf nu tot we straks weer thuis zijn, het is toch zonde. Maar hoe dan ook, mijn Poppadoms kunnen mee naar huis.

We vliegen om 15.50 uur naar Kota Kinabalu. Ik ben er nog nooit geweest en stel me een jungle voor. Van alle kanten hoor ik dat het zo mooi is, zo groen is en dat het leven daar een stuk rustiger is dan in KL.

Met Grab zijn we mooi op tijd op de binnenlandse luchthaven. Anderhalf uur van tevoren is meer dan genoeg en we hebben alle tijd voor een broodje en een drankje, hoewel we in het vliegtuig ook nog eens een warme lunch krijgen. Het is toch nog ruim twee-en-half uur vliegen, ruim twee uur voor een dutje. Op dat soort momenten merk je dat je behoorlijk actief bent geweest de afgelopen dagen.

Kota Kinabalu (KK) is weliswaar groen en inderdaad wat rustiger maar het is geen jungle. Het is een stad met gebouwen en wegen, met winkels en restaurants. Raar, dat je zo'n vreemd beeld in je hoofd kunt hebben alleen omdat je dat zelf er zo hebt ingepland. Met de wifi op de luchthaven scoren we een Grabtaxi en we rijden in ongeveer een dik kwartier naar ons hotel. The Magellan Sutera Resort is een enorm groot en open hotel. De ontvangsthuis kun je eigenlijk geen hal noemen, het is een hele grote ruimte die van alle kanten open is, behalve van boven. De gangen naar de kamers zijn zo breed als een gemiddelde straat in een plattelandsdorp. Ruim, zeer ruim, maar niet echt gezellig. De kamers zijn prima en gelukkig hebben ze hier in de lobby een TV scherm zo groot als morgen de hele dag. Gelukkig? Jazeker, want vanavond racet 'onze' Max door de straten van Monte Carlo. Natuurlijk willen we dat zien. Ook al zal later blijken dat Red Bull nog wat moet studeren op hun motor.

De oorspronkelijke week voor de oktoberreis die we nu aan het voorbereiden zijn, was precies één week eerder. Dan zouden we naar de Formule 1 Grand Prix van Kuala Lumpur kunnen gaan, waar we hoogstwaarschijnlijk Max Verstappen hadden kunnen zien. Afgezien dat het enthousiasme van de potentiële reisgenoten niet zo heel groot was voor die race, werd die week ons ten strengste afgeraden. Het is namelijk precies de 'Golden Week'. En dat is de week dat de Chinezen vrij hebben en zich 'en masse' verspreiden over onder andere Maleisië, zowel het oostelijke als westelijke gedeelte. Zeer druk en voor het toerisme de week om stevige omzet te maken en daardoor minder tijd dan gedurende de rest van het jaar. Niet doen, dus. Jammer van Max, maar die zien we dan maar op TV winnen.

Eerder hebben we een rondleiding gekregen in het resort. Het mag dan op onderdelen groot en soms ongezellig zijn, het is volstrekt geen straf om hier te verblijven. Een prachtige tuin met diverse zwembaden, een aangelegd strandje aan de zee, een uitzicht op de eilanden die voor de kust liggen, maar vooral op de idyllische zonsondergang.

Ook het restaurant waar ontbijt en lunch worden geserveerd, zijn een reden om de wekker minstens een halfuur eerder te zetten. Alles ademt luxe, goede verzorging en vriendelijkheid uit.

Toch gaan we morgen ook nog even kijken naar het verderop gelegen Shangri-La Tanjung Aru. Een resort dat zo mogelijk nog mooier moet zijn. En tussen de beide resorts ligt een prachtige golfbaan, die gedeeltelijk verlicht is om ook de avonden te benutten. Tjonge jonge, het leven is hier wel zwaar, zeg.

We blijven lang in de lobby hangen waar we deze avond, zonder het te weten, gratis bier krijgen als compensatie van het feit dat er eerst geen Formule 1 op het grote scherm gekregen kon worden. Toen het uiteindelijk toch bleek te kunnen, stond er voor deze avond kennelijk al een groen kruisje achter onze namen. Dat bleek overigens pas toen we moesten afrekenen, maar daardoor niet minder gratis en niet minder correct. Uiteindelijk komt er toch een einde aan elke dag. Welterusten.

29 mei

Vroeg op en met ontbijtpakket van het hotel op pad. Korte vlucht en al vroeg op Sandakan. Bij de luchthaven staat mr. Severino voor ons klaar. Lillie heeft op ons verzoek een chauffeur geregeld. Hij blijft de hele tijd dat we hier zijn, bij ons. Geen luxe directiewagen zoals die van TopGlove, maar een stoere Landcruiser. Dat past ook beter hier. Mister Severino is een vriendelijke man die onze vragen allemaal weet te beantwoorden en bovendien ook nog een goede gids is. Goed gedaan, Lillie. Eerst gaan we naar het Sepilok Orang Utan Rehabilitation Centre. Sylvia is er nog niet dus gaan we eerst even koffiedrinken. Severino kent haar en weet dat ze zo zal komen. Hij gaat vast voor ons informeren. We zijn als eersten in de restauratieruimte. Koffie betekent hier een kleine emmer voor € 0,50. Na het uitgebreide pakket van het hotel is dit wel even genoeg. Rondkijken dus als een bus met apengluurders arriveert. Allerlei types. We besluiten dat er een Engelse is die de prijs wint van slechtst geklede vrouw ever. Haar man doet een poging om dezelfde titel in zijn categorie te winnen. Grappig toch, hoe mensen zo van elkaar kunnen verschillen. Hoogstwaarschijnlijk vinden ze ons enorm saai. En ten opzichte van hun zijn we dat ook. Kwajongensgein van onze kant en wie weet wat ze van ons zeggen.

Als Sylvia, die de baas is van het centrum, is gearriveerd, komt Severino ons halen. Sylvia blijkt een charmante vrouw, aan de onderkant van middelbaar en behalve een echte vrouw, ook echt stoer. Ze vertelt gepassioneerd over het centrum en alle activiteiten die zij doen. Dat is meer dan alleen de orang oetans opvangen en beschermen. Sinds kort zijn er ook pygmee olifanten en sunbears. De kleine olifantjes gaan we ook bekijken en ze zijn geweldig schattig. Zes kleuters van ongeveer 100 kilo spelen samen in een klein gebied met een sloot. Kopje onder is een trucje dat ik nog nooit had gezien van olifanten. Grappenmakers zijn het, die geluk hebben gehad dat ze hier zijn gebracht. Vrijwilligers uit de lokale bevolking passen op dat er geen ongelukken gebeuren. Het blijven tenslotte jonge dieren die nog veel moeten leren maar helaas geen ouders meer hebben die ze dat allemaal kunnen bijbrengen. Een (letterlijk) zware taak maar enorm dankbaar voor het centrum en de vrijwilligers. Gelukkig zijn er nog mensen als Sylvia en haar vrijwilligers die de verschoppelingen opvangen en een toekomst bieden. Soms schaam ik me er een beetje voor dat ik mens ben. Dat ik tot hetzelfde ras behoor als de mensen die de ouders van al die wezen genadeloos afknallen voor een grijpstuiver. Gelukkig zijn de meeste mensen wel oké en daar troost ik me dan maar mee.

We redden het niet qua tijd om ook nog naar de sunbears te gaan. Dat zijn de kleinste beren die er zijn, maar wel echte beren met een bereninstinct. Geen speelgoedberen, dus. Met de groep gaan we er wel naar toe, zegt Sylvia. Nog even een foto en dan lopen we terug naar haar kantoor. Ze weet wat we komen doen door het telefonisch en emailcontact dat we hebben gehad. Toch blijkt het verstandig om nogmaals ons 'reciproke-model' toe te lichten. We komen halen maar ook brengen. Dat vindt ze zeker interessant en direct zijn we al bezig om te kijken hoe wij met z'n tweeën al iets zouden kunnen doen als we straks terug zijn. In elk geval hebben ze veel melk(poeder) nodig voor m.n. de pygmee olifanten en sunbears. De grootste Nederlandse zuivelorganisatie heet hier 'Dutch lady'. Daar hebben we vanuit mijn verleden nog wel wat contacten.

Om de orang oetangs te kunnen tellen, vliegen ze met helikopters boven de bomen en tellen ze de nesten. Nesten? Ja, orang oetangs maken elke avond opnieuw een nest van grote

bladeren van bijvoorbeeld een bananenboom die ze op een kruising van takken leggen, hoog in de bomen. Elke ochtend zijn diezelfde bladeren hun ontbijt. Soms slapen ze een extra nachtje in hetzelfde nest maar meestal maken ze een nieuw. Als de bladeren niet meer vers en groen zijn, eten ze die niet meer op. Handig gebruik van de relatief schaarse middelen. Wat kunnen wij nog veel leren van dieren. Maar goed, er worden dus helikopters gebruikt. Onze suggestie van drones wordt wel gewaardeerd. Toevallig ken ik de Nederlandse kampioen aerobatics (door sommigen ook wel kunstvliegen, of nog erger, stuntvliegen genoemd), die toevallig ook nog eens zeer behendig is met drones. Wie weet kan hij hier de locals leren hoe ze met drones met camera's milieuvriendelijker, efficiënter, goedkoper, sneller en vaker de nesten kunnen tellen. Wat is een goed netwerk toch prettig.

Natuurlijk wil ik ook even kijken als de apen worden gevoederd. Ik ben hier tenslotte nog nooit geweest en als je enthousiast wilt kunnen vertellen over de reis, moet het wel eerst gezien hebben. We nemen afscheid van Sylvia en volgen onze nieuwe vriend Severino naar de apen. In de jungle is een lang pad in de vorm van een soort lange brug gemaakt. Nadat we keurig een kaartje hebben gekocht, gaan we met Severino de brug op. Hij kent de weg en neemt ons mee naar zowel de voederplaats als naar de 'nursery'. Orang Oetans zijn tot hun 5^e jaar afhankelijk van hun moeder. De kleine apen spelen in een rek met touwen en een autoband. Het is geweldig leuk om te zien hoe gemakkelijk zij zich bewegen door gebruik te maken van handen, armen, voeten benen en niet te vergeten hun staart. We hebben het vast allemaal weleens op TV gezien maar in het echt is het toch even anders. Dan zit er geen rand om het beeld en ruik je de omgeving, hoor je de beesten van de jungle waarvan je geen idee hebt wat het is. Toch voelt het gek genoeg al snel vertrouwd. Het zullen de primate deeltjes DNA wel zijn die naar boven komen. Ik had wel uren kunnen blijven maar helaas moeten we verder. De laatste lunchlocatie bezoeken en dan weer terug naar Kota Kinabalu waar we ook nog een paar afspraken hebben. Wat een dag.

De lunch is toch nog ruim 20 minuten rijden. Het English Teahouse is precies wat de naam aangeeft. Een koloniaal English Teahouse met een Engels gazon aan de kust. Vanuit je stoel kijk je de naar een binnenmeer met het water van de 'Sulu zee'. Met een beetje goede ogen zie je de bananenbomen op de paradijselijke eilandjes aan de 'overkant'. De Engelsen hebben destijds een mooi plekje uitgekozen voor hun lunch. De lunch is heerlijk. Engels met een Malaysian touch. Gelukkig lijkt het nog niet echt door toeristen te zijn ontdekt. Het is rustig en zeer aangenaam. Het leven is mooi.

Ook hier kunnen we echter niet eeuwig blijven. We hebben nog 'plane to catch', terug naar KK, waar we Mr. Tan gaan bezoeken van de KKCCCI. Het blijft een fantastische afkorting. Mr. Severino is keurig op tijd en hij dropt ons voor de deur van het kleine vliegveld. We nemen afscheid van een vriend en lopen de gemoderniseerde wereld weer binnen. Ook goed maar anders, heel anders.

Nog geen uurtje later landen we weer op KK en gaan we direct naar mr. Tan. Een energieke middelbare man die ons de gids van de KKCCCI geeft en ons ook nog even door de leden van de advisory board loodst. Hij wil graag voor een bijeenkomst organiseren met zo'n beetje de hele board. Dat vinden we reuze vriendelijk maar de ervaring leert dat we dan wel even bezig zijn met speeches en andere boeiende plichtplegingen. Liever bezoeken we een bedrijf, kan dat? Natuurlijk, ook dat had hij, in gedachten, al georganiseerd. Een bedrijf dat drinkwaterflessen afvult. Interessant? Tuurlijk, mr. Tan, water is tenslotte een belangrijk

goedje in warme streken, dus ook hier. In tegenstelling tot wat we verwacht hadden komen we vrij snel tot zaken en duurt het hele bezoek krap een uur. De reputatie van Chinezen, die eerst langdurig aan nieuwe zakenpartners zouden 'snuffelen', gaat hier in elk geval niet op. Nog even een foto voor ons en voor mr. Tan en we zijn klaar. Hartelijk handenschuddend en wel een buiginkje, dat dan weer wel.

Geen internet dus een gewone taxi. Laten we de lokale economie dan maar extra spekken met een 'dure' gewone taxi. Ondanks alle geweldige indrukken zijn we blij dat we 'thuis' zijn. Even opfrissen en dan toch nog een opdrachtje. In plaats van in ons eigen hotel te blijven gaan we naar het Shangri-La Tanjung Aru. Toch nog een laatste inspectie. We worden opgevangen door een alleraardigste dame die ons rondleidt. Hoewel het financieel wel wat gespierder is, vinden we dit toch echt wel nóg beter dan ons huidige hotel. We mogen blijven mee-eten van de accountdame en ze drinkt zelfs nog een biertje mee. Haar shift zit er toch al weer even op, zegt ze. We besluiten om vanavond nog even hier te blijven in de lounge en besluiten bovendien dat we voor dit hotel kiezen voor onze reisgenoten. Als je naar het 'paradijs' gaat, moet je het goed doen. Het vijf sterren paradijs. Het is al laat als we terug 'grabben'. Morgenochtend geen afspraken en rond het middaguur naar het vliegveld en dan weer terug naar AMS.

30 mei

Na het ontbijt besluiten we om aan het zwembad te gaan zitten. Nog even de laatste aantekeningen doornemen en alles in de laptop zetten. Natuurlijk staat de zon stevig recht boven ons, dus we zoeken de schaduw van een boom. Ronald heeft aan alles gedacht en smeert zich, heel verstandig, toch nog in. Natuurlijk ben ik eigenwijs en vertrouw op de schaduw. Hoewel we nog geen uur onder de boom hebben gezeten, blij ik stevig verbrand te zijn. Daar kom je meestal pas later achter en mijn 'feestje' begon goed en wel in het vliegtuig van KUL naar AMS. Nagenoeg iedereen slaapt een groot gedeelte van de vlucht. Ik niet. Elke 30 seconden verplaats ik mijn benen omdat het zo brand. Eigen schuld, dikke bult, zullen we maar zeggen. Vergeet dus niet om zonnebrandmiddel mee te nemen.

Voor de rest was de terugreis prima. Vluchten sluiten goed op elkaar aan. Eerst van KK naar KUL, daar nog even biertje en dan de grote vogel in, terug naar Nederland. Het was goed, verstandig om te doen, bij tijd en wijle geweldig paradijselijk en overall was het imposant. Een uitstekende keuze om hier met een mooie groep reisgenoten naar toe te gaan.

Dag Maleisië, dag Malaysia, dag vriendelijke bevolking, dag vriendelijke Nederlanders die hier hun hart hebben verloren, dag imposante organisaties, dag Tiger beer, dag heerlijk eten, dag luxe shoppingmalls, dag Petalingstreet met al je schitterende nep, dag apen, olifanten en beren, dag onvergetelijke zonsondergang, dag Poppadoms en dag Petronas tower by night. Tot oktober!

Robbert Boonk